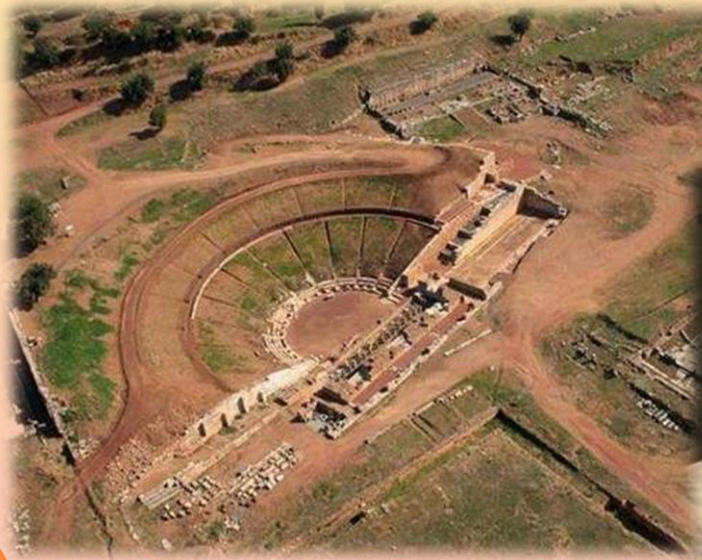

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΕΡΕΤΡΙΑΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Μ. ΓΟΥΝΑΡΗ Μ. ΤΣΑΟΥΣΗ Ε.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2021 ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 2ΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Το θέατρο είναι το εντυπωσιακότερο από τα μνημεία της αρχαίας Ερέτριας. Βρίσκεται στο δυτικό τομέα της πόλης, μεταξύ της δυτικής πύλης, του σταδίου και του άνω γυμνασίου, ενώ στο νοτιοδυτικό του άκρο αποκαλύφθηκε ο ναός του Διονύσου. Πρόκειται για ένα από τα αρχαιότερα γνωστά μνημεία του είδους

1: Πρωτοχρονιά, 6: Θεοφάνεια, 30: Τριών Ιεραρχών

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ

Η ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

- Βρίσκεται στον δυτικό τομέα της πόλης
- μεταξύ της δυτικής πύλης, του σταδίου και του άνω γυμνασίου,
- στο νοτιοδυτικό του άκρο αποκαλύφθηκε ο ναός του Διονύσου.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28						

Σύμφωνα με ενδείξεις που παρέχουν τα αρχιτεκτονικά λείψανα της σκηνής, πρέπει να κατασκευάσθηκε αρχικά τον 5ο αι. π.Χ., μετά την περσική καταστροφή και την ανοικοδόμηση της πόλης, ενώ η περίοδος της μεγαλύτερης ακμής του ήταν ο 4ος αι. π.Χ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ

- Κατασκευάσθηκε αρχικά τον 5ο αι. π.Χ., μετά την περσική καταστροφή και την ανοικοδόμηση της πόλης, ενώ η περίοδος της μεγαλύτερης ακμής του ήταν ο 4ος αι. π.Χ.
- Στην περίοδο ακμής του, (**1^η οικοδομική φάση**) τον 4ο αι. π.Χ., το θέατρο υπέστη μετατροπές και έλαβε σε μεγάλο βαθμό τη μορφή που βλέπουμε σήμερα.
- η μορφή του παρουσιάζει ομοιότητες με το θέατρο του Διονύσου στην Αθήνα, μετά τις μετατροπές που υπέστη αυτό το 330 π.Χ.
- Η **2^η οικοδομική φάση** τοποθετείται γύρω στο 300 π. Χ. με βάση μια επιγραφή των χρόνων του Δημητρίου του Πολιορκητή
- Κατά **3^η οικοδομική φάση**, στις αρχές του 2ου αιώνα π. Χ., η σκηνή επεκτάθηκε με την προσθήκη δύο πτερύγων που διακοσμούνται με ζωγραφικά σχέδια.
- μετά την καταστροφή της Ερέτριας από τους Ρωμαίους το 198 π.Χ., ανακατασκευάσθηκε με πιο ευτελή υλικά
- Σήμερα, δυστυχώς, το μεγαλύτερο τμήμα από τις σειρές των εδωλίων έχει αρπαγεί. Εντυπωσιακά, όμως, παραμένουν τα λείψανα της σκηνής και, κυρίως, η θολωτή υπόγεια δίοδος που οδηγούσε στο κέντρο της ορχήστρας.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

15 : Καθαρά Δευτέρα

25 : Επανάσταση του 1821

Είναι αξιοσημείωτο, ότι το κοίλο του θεάτρου δεν αξιοποίησε τις φυσικές πλαγιές της ακρόπολης, αλλά κατασκευάστηκε πάνω σε τεχνητό λόφο με επιχωμάτωση και πολλούς αναλημματικούς τοίχους.

Η ΤΡΙΜΕΡΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΗΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ

A. ΤΟ ΚΟΙΛΟ

- το κοίλο του θεάτρου δεν αξιοποίησε τις φυσικές πλαγιές της ακρόπολης, αλλά κατασκευάστηκε πάνω σε τεχνητό λόφο με επιχωμάτωση και πολλούς αναλημματικούς τοίχους.
- διέθετε ένδεκα κερκίδες, διαχωρισμένες από δέκα κλίμακες, που οδηγούσαν στο ανώτερο τμήμα του
- Το θέατρο είχε χωρητικότητα 6.000 θεατών περίπου, από τους οποίους οι επιφανέστεροι κάθονταν στην προεδρία.

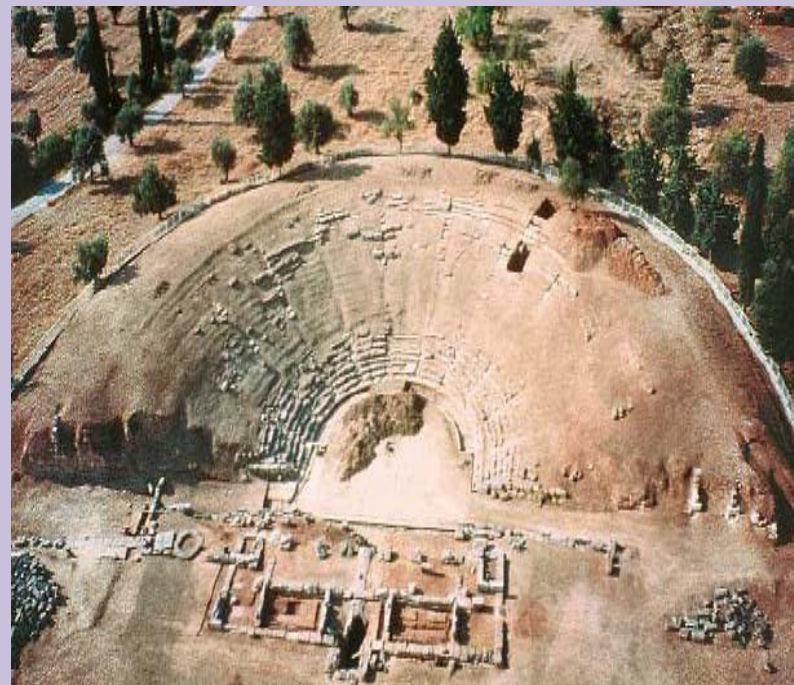
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

30 : Μεγάλη Παρασκευή

Στην πρώτη οικοδομική του φάση το κτήριο της σκηνής έμοιαζε με ανάκτορο, διέθετε πέντε συνεχόμενα ορθογώνια δωμάτια και βρισκόταν στο ίδιο επίπεδο με την κυκλική ορχήστρα, με την οποία επικοινωνούσε με τρεις εισόδους.

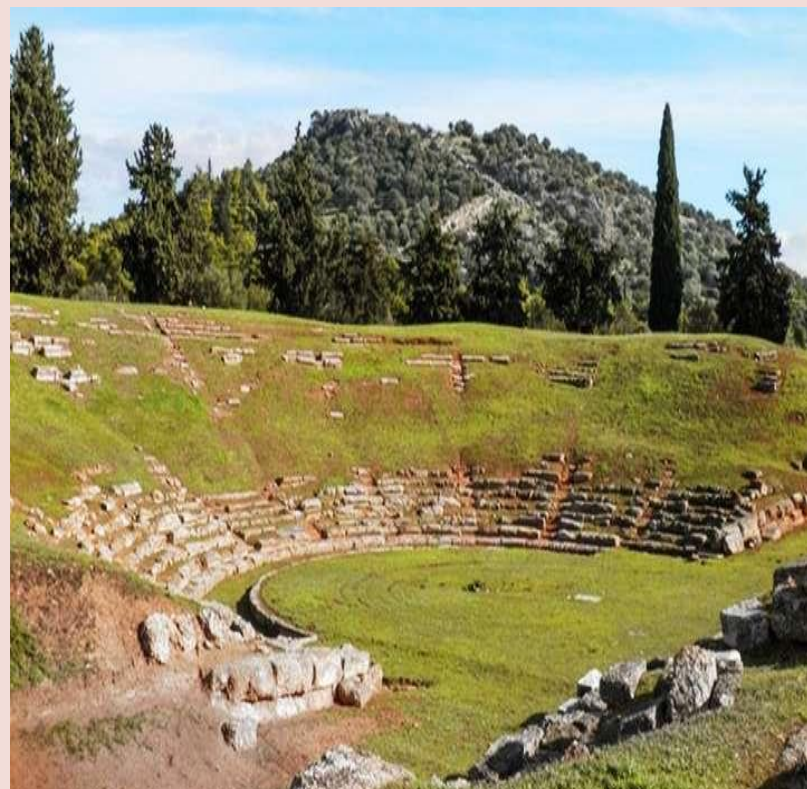

ΤΟ ΚΟΙΛΟ

ΜΑΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Στην περίοδο ακμής του, τον 4ο αι. π.Χ., το θέατρο υπέστη μετατροπές και έλαβε σε μεγάλο βαθμό τη μορφή που βλέπουμε σήμερα. Το κοίλο διέθετε ένδεκα κερκίδες, διαχωρισμένες από δέκα κλίμακες, που οδηγούσαν στο ανώτερο τμήμα του.

1 : Πρωτομαγιά, 2 : Πάσχα, 3 : Δευτέρα του Πάσχα

B. Η ΣΚΗΝΗ

- Στην 1^η οικοδομική του φάση το κτήριο της σκηνής έμοιαζε με ανάκτορο, διέθετε πέντε συνεχόμενα ορθογώνια δωμάτια και βρισκόταν στο ίδιο επίπεδο με την κυκλική ορχήστρα, με την οποία επικοινωνούσε με τρεις εισόδους.
- Στη 2^η οικοδομική φάση ,η σκηνή ενισχύθηκε, απέκτησε δύο παρασκήνια και στοά με ιωνική πρόσοψη που τα συνέδεε, ωστόσο, βρισκόταν σε υψηλότερο επίπεδο από την ορχήστρα. Αυτή η διαφορά ύψους καλύφθηκε με τη δημιουργία μιας θολωτής υπόγειας στοάς, η οποία οδηγούσε από τη σκηνή στο κέντρο της ορχήστρας, και πιθανότατα ήταν η «**χαρώνεια κλίμακα**», που εξυπηρετούσε την εμφάνιση στην ορχήστρα των θεών του Κάτω Κόσμου και των νεκρών κατά τις παραστάσεις.
- Στις αρχές του 2ου αιώνα π. Χ., η σκηνή επεκτάθηκε με την προσθήκη δύο πτερύγων που διακοσμούνται με ζωγραφικά σχέδια. Τοποθετήθηκε επίσης ένα προστατευτικό κιγκλίδωμα στην πρώτη σειρά των εδωλίων για να προστατεύει τους θεατές κατά τους αγώνες των μονομάχων.

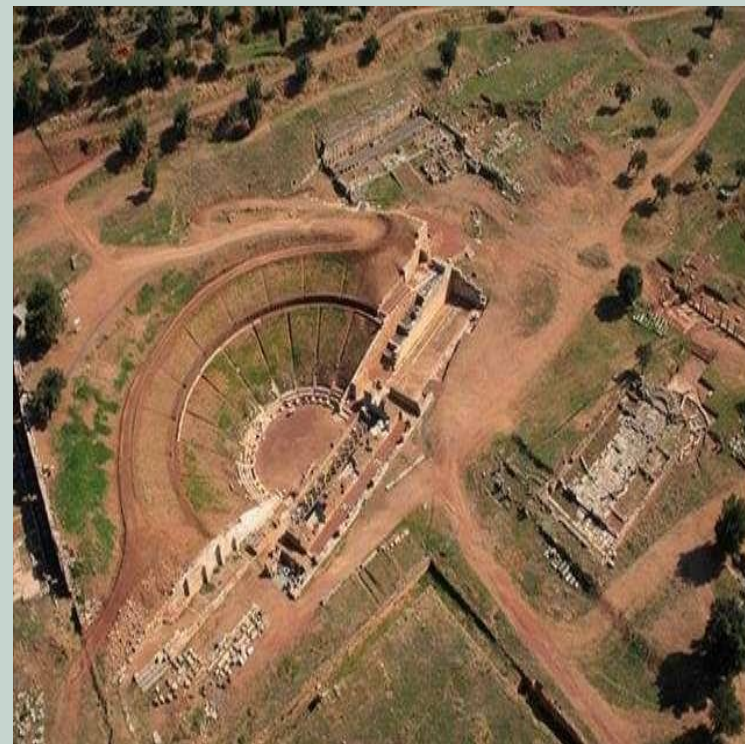
ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

20 : Πεντηκοστή, 21 : Αγίου Πνεύματος

Η κυκλική ορχήστρα μεταφέρθηκε κατά 8 μ. βορειότερα και κατασκευάσθηκε 3 μ. βαθύτερα από την προγενέστερη. Η σκηνή ενισχύθηκε, απέκτησε δύο παρασκήνια και στοά με ιωνική πρόσοψη που τα συνέδεε, ωστόσο, βρισκόταν πια σε υψηλότερο επίπεδο από την ορχήστρα.

Η ΣΚΗΝΗ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Αυτή η διαφορά ύψους καλύφθηκε με τη δημιουργία μιας θολωτής υπόγειας στοάς, η οποία οδηγούσε από τη σκηνή στο κέντρο της ορχήστρας, και πιθανότατα ήταν η «χαρώνεια κλίμακα, που εξυπηρετούσε την εμφάνιση στην ορχήστρα των θεών του Κάτω Κόσμου και των νεκρών κατά τις παραστάσεις.

Γ. Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ

- Η κυκλική ορχήστρα έχει διάμετρο 22 μ. και οριοθετείται από ένα ημικυκλικό κανάλι ομβρίων υδάτων που συνδέεται με δύο υπόγειους αγωγούς.
- καλυπτόταν με κονίαμα και την κοσμούσαν δίχρωμα ζωγραφιστά σχέδια που απεικόνιζαν κλήμα και σταφύλια.
- Τον 4^ο αι.π.Χ μεταφέρθηκε κατά 8 μ. βορειότερα και κατασκευάσθηκε 3 μ. βαθύτερα από την προγενέστερη.
- Ένα υπόγειο θολωτό πέρασμα συνέδεε το κτίριο της σκηνής με την ορχήστρα. Ο σχεδιασμός αυτός, σπανιότατος στα ελληνικά θέατρα, επέτρεπε σε ορισμένες παραστάσεις τη σκηνοθετική αποκάλυψη του κάτω κόσμου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

15 : Κοίμηση Θεοτόκου

Για την κατασκευή του θεάτρου χρησιμοποιήθηκε τοπικός πωρόλιθος στη θεμελίωση και ασβεστόλιθος στις παρόδους -οι πάροδοι, μάλιστα, απέκτησαν κλίση προς την ορχήστρα, για να μειωθεί με τον τρόπο αυτό η διαφορά ύψους με το κοίλο.

Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΤΡΑΓΙΚΩΝ

- Ὡ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε ελευθεροῦτε πατρίδ' ελευθεροῦτε δε παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῶων ἔδη, θήκας τε προγόνων νυν υπέρ πάντων αγῶν.

Αισχύλος, Πέρσαι

- Βροτοῖς πέφυκε τον πεσόντα λακτίσαι. Εἶναι στην ανθρώπινη φύση να κλωτσάνε αυτόν που έχει ξεπέσει.

Αισχύλος, Αγαμέμνων

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Η χωρητικότητά του υπολογίζεται σε 6.300 θεατές και η μορφή του παρουσιάζει ομοιότητες με το θέατρο του Διονύσου στην Αθήνα, μετά τις μετατροπές που υπέστη αυτό το 330 π.Χ. Το θέατρο, μετά την καταστροφή της Ερέτριας από τους Ρωμαίους το 198 π.Χ., ανακατασκευάσθηκε με πιο ευτελή υλικά και τότε φαίνεται ότι οι αίθουσες νότια της παρόδου διακοσμήθηκαν με έγχρωμα κονιάματα του πρώτου πομπηιανού ρυθμού.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΤΡΑΓΙΚΩΝ

- Νικά δ' ο μείων τον μέγαν δίκαι' έχων.
Ο μικρός νικάει τον μεγάλο όταν έχει δίκιο.
Ευριπίδης, Ιτέτιδες
- Αι δεύτεραι πως φροντίδες σοφώτεραι.
Οι δεύτερες σκέψεις είναι μάλλον πιο σωστές.
Ευριπίδης, Ιππόλυτος
- Ρώμη αμαθής πολλάκις τίκτει βλάβην.
Η δύναμη χωρίς παιδεία είναι πολλές φορές
βλαβερή.
Ευριπίδης, Τημενίδαι

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

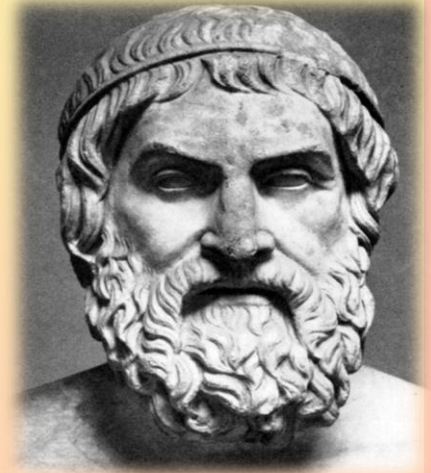
ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Σήμερα, δυστυχώς, το μεγαλύτερο τμήμα από τις σειρές των εδωλίων έχει αρπαγεί.

Εντυπωσιακά, όμως, παραμένουν τα λείψανα της σκηνης και, κυρίως, η θολωτή υπόγεια δίοδος που οδηγούσε στο κέντρο της ορχήστρας.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΤΡΑΓΙΚΩΝ

- Πολλά τα δεινά κουδέν ανθρώπου δεινότερον πέλει.

Σοφοκλής, Αντιγόνη

- Έρως ανίκατε μάχαν,
Έρως, ός εν κτήμασι πίπτεις, ός εν μαλακαίς
παρειαίς νεάνιδος εννυχεύεις.

Σοφοκλής, Αντιγόνη

- Ου συνέχθειν αλλά συμφιλείν έφυν.
Δεν είναι στη φύση μου να μισώ αλλά να
αγαπώ.

Σοφοκλής, Αντιγόνη

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

17 : Πολυτεχνείο

Το μνημείο ανασκάφηκε από την Αμερικανική Αρχαιολογική Σχολή και η τοπική Εφορεία Αρχαιοτήτων καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για την αναστήλωσή του. Σήμερα, λόγω της προχωρημένης αποσάθρωσης, η πρόσβαση στο μνημείο έχει απαγορευτεί. Παλαιότερα όμως ήταν επισκέψιμο και φιλοξενούσε θεατρικές παραστάσεις.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ

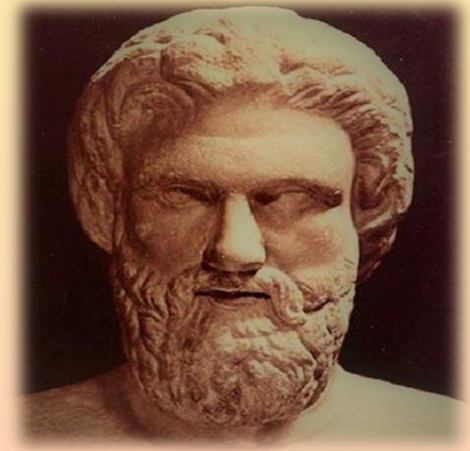
- Ερέτην χρήναι πρώτα γενέσθαι πριν πηδαλίοις επιχειρεῖν.

Πρέπει πρώτα να έχεις γίνει κωπηλάτης πριν πάρεις στα χέρια σου το τιμόνι.

Ιππής

- Τοις μὲν γὰρ παιδαρίοισιν ἔστι διδάσκαλος ὅστις φράζει, τοῖσιν δ' ἠβῶσι ποιηταί. Τα παιδιά τα εκπαιδεύουν οι δάσκαλοι και τους ενηλίκους οι ποιητές.

Βάτραχοι

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

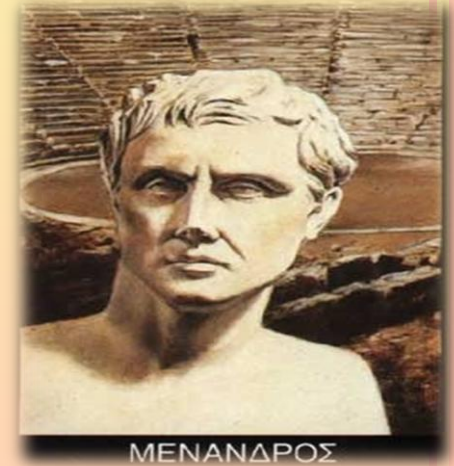
ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

25 : Χριστούγεννα, 26 : Σύναξη Θεοτόκου

Η κατάσταση διατήρησης του θεάτρου έχει ως εξής: α) διατηρείται περίπου το ένα πέμπτο του αρχικού συνόλου του κοίλου, β) το μεγαλύτερο μέρος των λίθινων εδωλίων έχει διαρπαγεί, γ) σώζονται οι κατώτεροι δόμοι από ασβεστολιθικές λιθοπλίνθους των αναλημμάτων που στήριζαν τις επιχώσεις του κοίλου στις παρόδους και του σκηνής.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΩΜΩΔΙΟΓΡΑΦΟΥ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

- Η γλώσσα λανθάνουσα τ' αληθή λέγει.
- Δρυός πεσούσης, πᾶς ανήρ ξυλεύεται.
- Κρίνει φίλους ο καιρός, ως χρυσόν το πυρ.
- Ἐστι δίκης οφθαλμός, ος τα πάνθ' ορά.
- Αγάπης δε ουδέν μείζον ούτε ἴσον ἐστί.
- Γυναιξί πάσαις κόσμον η σιγή φέρει.
- Το δις εξαμαρτείν τ' αὐτόν οὐκ ανδρός σοφού.
- Θνητός γεγονώς ἄνθρωπε, μη φρόνει μέγα.
Αφού γεννήθηκες θνητός ἄνθρωπε, μην ἔχεις
μεγάλη ιδέα για τον εαυτό σου.

Ευχαριστούμε !!!

